

Talán van olyan közöttünk is, aki azt mondaná: Mit számít mindez? A fontos: a kézzelfogható pénz! Annak értékén mit sem változtat a mögötte rejlő lelkület.

Az ilyen, az így gondolkodó ember azonban minden bizonnyal nem vett részt olyan dúsgazdag lakomán, ahol a mindenféle ingyencségekkal megpakolt, roskadozó asztalon kínált ételek „nehezen mentek le a torkán”, vagy legalábbis nem estek olyan jól, mint az édesanya főzte egyszerű ételek. Az ilyen ember soha nem érthette meg igazán a fehér és fekete kenyér közötti különbséget, amelyről a költő szólt! S az ilyen ember bizony nem sokat tud a lélekről.

*

Láthatjuk, a történet — a maga tanulságaival együtt — akár mai is lehetne. Jézus ugyan nem ül közöttünk, de áldott szava ma is szól hozzánk: adni, áldozatot hozni tanít. Oly módon, hogy figyelmünket ismét a lélek rezdüléseire irányítja, s újra megmutatja: a lélek az, ami megelevenít.

Ma különösen sokat mond rólunk, hogy tudunk-e adni, áldozatot hozni, vagy mindig csak kapni akarunk. És rólunk, lelki arculatunk milyenségéről vall az is, hogy *miként* adunk, *hogyan* hozzuk meg a magunk áldozatát.

Adományodat könnyedén, dőlyfős fennhézajással, vagy mellveregető, gögös hangoskodással dicsekedve odavető, jómódú ember: ne tartsd túl nagyra magad. Feleslegedből adsz. Adj! — de tedd ezt egyszerű és szerény természetességgel, őszintén segíteni akaró, jézusi lelkülettel. Ez csak növeli adományod értékét, áldozathozatalod becsét.

Téged pedig, szegényebb sorsú Testvérem, arra tanít Jézus, hogy igyekezz meg-hozni te is a magad szerény, de „lélek-meleg” áldozatát. Tanulj meg adni akkor is, ha te sem dúskálsz a javakban, ha szűkös van neked is. S a kevéshez, amit tehetségedhez mértén adni tudsz, add hozzá a te boldogan, nagylelkűen adó, segítőkész, jóindulatú lelkedet, amely növeli és megszépíti áldozatos adományod, fillé-reid értékét. Ámen.

KOVÁCS ISTVÁN

KÉSZENLÉT

Mt 19,16—21

Mindig voltak s ma is vannak olyanok, akiket mozgalmas és veszélyekkel teli élet vagy súlyos betegség tanít naponta szembenézni a halállal. Míg mások gondtalanul könnyű, kényelmes életet élnek, és mert egészségesek, csak ritkán gondolnak a halálra, akkor is legfeljebb az öregek, a sír szélén állók természetességével, addig az előbbieket, úgymond, saját bőrükön tapasztalják, hogy az élet bármely pillanatában váratlanul reánk törhet a nem várt halál.

Az ilyen emberek csoportjába tartozott Pál apostol is. Mélyértelműen, maradandó szépen fogalmazta meg ezt az életérzést egyik levelében: naponta a halál révén állók.

Ami az apostol, a maga küzdelmes, veszélyekkel teli élettapasztalata alapján így fogalmazott meg, arról Jézus is több alkalommal beszélt: vigyázzatok, mert nem tudjátok, mikor jön el az óra! Vagy a mohó anyagiasság, a vagyonszerzés megszállottjához szólván: Bolond, ez éjjel elkérik a te lelkedet tetőled, amiket pedig készítettél, kiéi lesznek?!

Saját tapasztalataink is az elmondottak igazát erősítik. Elegendő csupán fiatalon, idő előtt elhunyt szereteteink, ismerőseink váratlan halálára gondolnunk, hogy megértjük a költő szavának igazát: Élek, s hogy meddig, nem tudom. Meghalok, pedig nem akarom... (Szabó Lőrinc). Nem tudhatjuk, mikor jön el az óra, amikor meg kell ízlelnünk az elkerülhetetlen halált! Vagy, ahogyan egy-egy temetés alkalmával, népies természetességgel mondani szoktuk: nem tudhatjuk, ki lesz a következő!

Alig két évvel ezelőtt fiatal és súlyos szívbeteg barátomat kellett meglátogatnom. Míg lelkemen némán ült a döbbenet, ő túl az első szívrohamon, nyugodt hangon mondta el, hogy ott, a kórházban, súlyos szívbetegék között fekve látta

és értette meg igazán: mily semmi az élet! Mint az árnyék. Egyik pillanatban még van, a másikban már nincs. Majd így folytatta: amióta tudom, hogy beteg a szívem, többször kell a halálra gondolnom. Olyan érzés ez, mintha valaki a hátam mögött állna, mindig a nyomomban lenne! Amikor így hanyatt fekszem az ágyon s rossz szívem furcsa zörejeire figyelek, sokszor úgy érzem, mintha a mellemre nehezedne. Nyomasztó érzés. „Halálos ágyadon vagy” — suttogja, majd, míg nekem elszorul a szívem és előnt a veríték, számonkérően faggat: „Miért éltél?!“ — Nyomában mindig szorongás marad, „S a vád: kaptál egy életet, / Mivel fizetsz most elmenőben? /“ (Illyés Gyula).

Aztán egyik nap jött a hír, hogy meghalt. Beteg volt, de mégis váratlanul. Harmincegy évesen. Akkor jegyeztem meg magamnak: „A mulandóságban élünk, nemcsak utolsó percünk a halálé, minden percünk egy homokszem, minden fényes percünk kaszájának egy-egy villanása.” (Lénárd Sándor) Mert amikor ember születik, már elkezd meghalni.

Mindebből könnyű belátni: nem árt a halálra, az elmúlásra gondolni néha. Semmi esetre sem várni kell, de — készülni rá. Számolni kell vele. Fiatalként éppúgy, mint idős emberként: készen kell lenni rá. Épp *életünk milyensége* szempontjából nem elegendő ezt csak akkor tenni, amikor már fél lábbal a sir szélén állunk. Azért kell gondolnunk a halálra, hogy megtanuljunk élni. Az író — Lénárd Sándor — mélyértelmű szavai szerint, ezért nincs különbség az „ars moriendi” (a meghalás művészete) és az „ars vivendi” (az élet művészete) között. Tanulj meghalni, ez ugyanazt jelenti mindig: tanulj élni!

*

Figyelmet érdemlően meglepő, és egyben követésre méltó, hogy a gazdag ifjú még fiatalon, tehát idejében megértette, tudja mindezt. De nemcsak gondolt erre, hanem sietett Jézushoz megkérdezni: Jó Mester, mi jót cselekedjem, hogy örök életet nyerjek? Hogyan éljek?

Az élet értelmét kereső súlyos kérdések. A kérdező ifjú izgatottsága, szenvedéysége feszül, izzik bennük.

Jézus válasza világos. Nem hagy kétséget azt illetően, hogy az embernek *miként kell élnie* ahhoz, hogy életének értelmet adjon, s megizelve az elkerülhetetlen halált, elnyerje a megigazult életnek koronáját (2Tim 4,8).

— Ha akarsz, hogy életed legyen, mondja az ifjúnak, tartsd meg a parancsolatokat! — Melyeket?

Az ember erkölcsi létének alaptörvényeit, ahogy Mózes Tízparancsolatából ismered őket! És még valamit: Szeresd felebarátodat, mint magadat!

Az első akadályt sikerrel vette, érthetően, boldogan cseng hát a gazdag ifjú válasza: mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva.

Jézus még két dolgot ajánl a tökéletes életre igyekvő ifjú figyelmébe. Először: óvakodj a túlzott anyagiasságtól. Szabadítsd fel magad a vagyonszerzés bűvöletéből, mert az elvonja figyelmed az élet igazi céljától és értelmétől: a lélek fejlődésétől.

Másodszor ezt mondja Jézus: Jer és kövess engem.

Ezt ma így mondjuk: Él jézusi életet!

*

Gondoltál-e már a percek múltával benned érlelődő halálra?

Jutott-e eszedbe, hogy születésed pillanatával már elkezdtél meghalni, hogy a következő pillanatban talán már nem is vagy? Hogyan élsz? Miért élsz? Kész vagy-e az elkerülhetetlen halálra?

Nemrég hallottam a következő történetet. Egy kislány meglátogatta idős nagymamáját, s a lakásban egy új, addig nem látott tárgyat, egy bőröndöt vett észre. A gyermeki kíváncsiság természetes nyíltságával nyomban meg is kérdezte:

— Nagymama, mi van ebben a bőröndben?

— Halotti öltözetem — válaszolta a nagymama a kis kíváncsiskodónak. Magyarázatképpen hozzátette még: tudod, ha valami váratlan történne velem... Legyen minden készen, összecsomagolva, rendben.

Az előbbi kis történet mintájára — jelképesen szólva — kérdezhetem tőled: Mit tettél, mit teszel életed útításkájába? Útravalód kész-e az elkerülhetetlen halálra?

Vagy, Jézus fiatalhoz és idős emberhez egyaránt szóló, életünk értelmét számonkérő, mindig időszerű szavaival: a parancsolatokat megtartottad-e? Szeretted-e

felebarátodat, embertársaidat? A túlzott anyagiasság szeretetét elveted-e? Vagy te is ott buksz el, mint a gazdag ifjú, hogy jobban szereted vagyonod, mint életed? A jézusi élethez és eszményeihez van-e közöd? Próbálsz-e követni őt?

Gondolj komolyan e kérdésekre! Tedd még most, ne halogasd tovább! Ne mondd azt, hogy még ráérsz, hogy még fiatal és egészséges vagy, hogy van még időd! Hisz nem tudhatod! Az élet oly kevés. Ahogyan a költő írja: „Lehunytam a szemem: reggel volt, / kinyitom újra: este lett. / Kezdet s vég egybefut... óh, hogy / zuhan az élet! hogy zuhan! / Egy perc és minden összecsap, és / még egy, s min-
dennek vége van.“ Amen.

PRÉDIKÁCIÓVÁZLATOK

SZABÓ DEZSŐ

AZ ÖRÖKÉLET FORRÁSA

Jn 4,14

Nyári melegben, fáradtságban, lendületes munkában megnő, felfokozódik a szomjúság érzése. Üdítő a tiszta forrás vize. A forrásvizek közt is első helyet foglal el a borvíz, melynek különböző ásványi összetevője nemcsak szomjat olt, de nagyon sok esetben gyógyít is. A forráshoz menni, szomjat enyhíteni, gyógyulást elérni állandó cél volt és marad.

Az örökélet igénye egyidős velünk. Felfokozódik ez a lelki szomjúság az élet alkonyán, kórházak termeiben, betegségek fájdalmában. Hova forduljon a lélek szomjának oltására a megfáradt vagy beteg ember, ahol az örökélet forrása?

Jákob kútjánál zajlott le Jézus és a samariai asszony párbeszéde. Ennek során Jézus tanítását az örökélet vizéhez, el nem apadó forrásához hasonlítja. Hozzá kell menni, tőle kell kérni és elfogadni azt.

A szomjúság oltása, a gyógyulás megtalálása nem egyszeri alkalom, hanem állandó folyamat. Szeretjük a változatost, szépet. Minél többet járunk, minél többet látunk, annál többre vágyunk. Betelni a szépséggel nem lehet. Szeretjük a szóra-
kozást, nevetést, de az soha nem elég, mind többet kívánunk. Szeretjük a kellemest, a kényelmet, de örök szomjúsággal újra és újra keressük azt.

Az életünk szép, harmonikus, boldog, gazdag, áldott. Mint akik a forrás mellett élnek, legkevésbé becsüljük meg azt. Mert a miénk. Jézus evangéliumáról, szavairól is így feledkezünk meg, pedig velünk van minden imánkban, lelkünk harangszavában.

Ez a csodaforrás, az örökélet forrása összetett. Hitből, reményből, szeretetből áll. Az Atya gondviselése, a meg nem szegyenülő bizalom, a soha el nem múló, mindent megbocsátó szeretet adja üdítő, gyógyító erejét.

Minden imádsággal, minden jócselekedettel, minden békés szóval egy-egy pohárral merítünk belőle. Jézus adja, mi csak el kell fogadjuk és éljünk vele. Amen.

ŐRIZD MEG SZÍVEDET

Péld 4,23

Múzeumok és családi otthonok a tanúi, hogy mi mindent gyűjtünk és őrizünk meg. Művészeti alkotások, fényképek, levelek, bélyegek. Egy költözés vagy nagyta-
karítás döbbsen rá, hogy mi mindent őrizünk, rakosgatunk mint emléket vagy tárgyat, melynek még hasznát vehetjük.

Igaz azonban ennek ellentéte is! Mi mindent elveszítünk. Az elveszett és megtalált tárgyak sora végtelen. Pénzt, használati értéket, ruhánk tisztaságát, vagy magát a vissza nem térő időt. Minden veszteség nehéz, nyomasztó érzés, néha fájdalom, keserűség, bánat, sirás. Pedig minden pótolható az anyagi világban, talán szebbel-jobbal, mint amilyen volt.